

1) Ἀλιτήριος Κεφαλλ. 2) Πλεονέκτης Κεφαλλ.
3) Ἀσθενικός τὸ σῶμα, καχεκτικός Βιθυν. Ἦπ. Θράκ.
Αἰν.) Κεφαλλ. : Γνωμ. Παντρέυει' ὁ ἄλλοιός ἀπὸ δαῦτον,
παίρνει τὴν ἄλλοιαν ἀπὸ δαῦτην καὶ ἄλλοιᾶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ
τοῦ θὰ κάνουν (ἐπὶ κακοῦ γάμου) Ἦπ.

Ἦ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλλοίμονος καὶ ὡς ἐπών. Πελοπν.
Μεσσ.)

ἄλλοιῶν ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ινός.

1) Ὁ κατὰ τὴν δοξασίαν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ διαβόλου
ποβαλλόμενος εἰς τὴν λεχῶνα, ὅστις διὰ τοῦτο εἶναι
ελαττωματικός κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν, δηλαδή
καχεκτικός, βλακώδης, ἐπὶ παιδίον. Πβ. ἄλλαξιμί,
ἄλλαχτός Β 2, ἄλλότριος 3 β. 2) Ζωηρός, ἄτακτος.

ἄλλοιξινος ἐπιφών. Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιφών. ἄλλοί, δι' ὃ ἰδ. ἄλλοίμονο, καὶ τοῦ
ἐπιθ. ξινός.

Ἦ λ. δηλωτικὴ κατάρας εἶναι εὐχρηστος μόνον ἐν
ἀντιλαβῇ καὶ λέγεται ἐπιφωνηματικῶς ὡς ἀπάντησις εἰς
τὸν λέγοντα ἄλλοί!

ἄλλοιωτεύω ἀμάρτ. ἄλλοιουτεύου Στερελλ. (Αἰτωλ.
Ἄμφ. Ἀρτοτ.) Μετοχ. ἄλλοιωτεμένος Λεξ. Βλαστ. (λ.
ἄλλεωτεμένος).

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. ἄλλοιωτός.

Ἀλλοιοῦμαι, μεταβάλλομαι ἐνθ' ἄν. : Ἀλλοιώτιψ' οὐ
κιρός - ἡ μέρα - τοῦ χρώμα - οὐ ἄνθρουπους Ἀρτοτ. Ἀλλοιώ-
τιψιν αὐτὸς οὐ κόσμους (μετεβλήθησαν οἱ χαρακτῆρες τῶν
ἀνθρώπων) Αἰτωλ. Οὐ κακὸς οὐ ἄνθρουπους δὲν ἄλλοιουτεύ'
ποῦτε αὐτόθ. Ἀλλοιουτιμένους ἦρθι αὐτὸς αὐτόθ.

ἄλλοκαλύτερος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄλλουκαλύτιρους Θεσσ.
Στερελλ. (Λεπεν.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ συγκριτικοῦ
ἐπιθ. καλύτερος. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. καὶ ἄλλομεγα-
λύτερος, ἄλλομικρότερος, ἄλλοχειρότερος.

Πλέον καλύτερος : Εἶνι οὐ ἄλλουκαλύτιρους ἄνθρουπους
ποῦ γνώρ'σα Λεπεν. Σήμερα εἶνι ἡ ἄλλουκαλύτιρη μέρα
αὐτόθ. || Ἀσμ.

Ἐνας φέρνει χίλια φλουριά καὶ ἄλλους πιδασόμα
καὶ ὁ πρὸ ἄλλουκαλύτιρους φέρνει μιὰ ἀρριβῶνα
Θεσσ.

ἄλλοκάνενας ἄντων. ἀόριστος Κύπρ. Θηλ. ἄλλο-
κάμμια Κύπρ.

Ἐκ τῶν ἀορίστων ἄντων. ἄλλος καὶ κἀνένας.

Εἰς προσέτι, εἰς ἀκόμη : Ἀς ἔρτη ἄλλοκάνενας νὰ σηκώ-
σουμεν τὸ γομάριν. Θὰ πάω ἄλλοκάμμιαν φοράν.

ἄλλόκοπος ἐπίθ. Νίσυρ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. κοπή.

Ὁ ἄλλης κοπῆς ὢν, παράκοπος, κίβδηλος, εὐτελής,
ἐπὶ ὑφάσματος : Ἀλλόκοπον πρᾶμαν εἶναι (εὐτελής, εὐθηρόν).
Συνών. ψεύτικος.

ἄλλοκοσμίτης ὁ, ἀμάρτ. ἄλλοκοσμίτες Πόντ.(Σάντ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. κόσμος
διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ὁ ἐξ ἄλλου κόσμου καταγόμενος, ἄλλοδαπός. Συνών.
ἄλλότριος 1, ἐξωμερίτης, ξενομερίτης, ξενοχωρίτης,
ξένος. Πβ. ἄλλοχωριανός.

ἄλλόκοτα ἐπίρρ. Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄλλόκοτος.

Κατὰ τρόπον παράδοξον, ἀσυνήθη.

ἄλλόκοτος ἐπίθ. λόγ. σὺνηθ. ἄλλόκουντους βόρ.
ιδιῶμ. ἄλλέκατους Λέσβ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄλλόκοτος.

1) Παράδοξος, ἀσυνήθης, ἐπὶ ἐμψύχων καὶ ἀψύχων
σὺνηθ. : Ἀλλόκοτος ἄνθρωπος. Ἀλλόκοτη γυναῖκα. Ἀλλό-
κοτα πράγματα. Συνών. ἄλλοτινός 1 γ, ἄλλόφυλος 2 δ,
παράξενος, περίεργος. 2) Ὁ ἔχων μέγα μὲν,
ἀλλ' ἄχαρι σῶμα Λέσβ. Πβ. ἀγλαδάρα, ἀλόγα 2,
ἀλογάρα. 3) Ὁ κακούς τρόπους ἔχων, κακότροπος Ἦπ.

ἄλλοκρατῶ Πελοπν. (Βούρβουρ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ρ. κρατῶ.

Μεταβαίνω εἰς ἄλλον τόπον, ἀποδημῶ : Πῆραν τὰ μά-
τια τους καὶ ἄλλοκράτησαν. Συνών. ξενιτεύω.

ἄλλο-λίγο ἐπίρρ. Κρήτ. ἄλλολίγο Κρήτ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ἐπιθ. λίγος.

Παρ' ὀλίγον, σχεδόν : Ἀλλολίγο νὰ πέσω - νὰ σκοτωθῶ.

ἄλ-λομαι Κύπρ. ἔλ-λομαι Κύπρ. γέλ-λομαι Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. ἄλλομαι.

Πάλλομαι, σὺνήθως ἐπὶ τοῦ παλμοῦ τῶν ὀφθαλμῶν
καὶ τῶν ἀναπάλσεων τοῦ κρέατος νεοσφαγοῦς ζώου :
Ἀλ-λεται τ' ἄμ-μάτιν μου τῷ 'εν-νὰ δῶ ξένον (πβ. μεταγν.
παρὰ Θεοκρίτ. 3,37 «ἄλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός,
ἀρά γ' ἰδησῶ | αὐτάν ;») Ἀε τὸ κρεῖας εἶντα λοῆς ἔλ-λεται!
(ἄε = ἰδέ).

ἄλλομεγαλύτερος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄλλουμγαλύτιρους
Στερελλ. (Λεπεν.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ συγκριτικοῦ
ἐπιθ. μεγαλύτερος. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. καὶ ἄλλοκα-
λύτερος, ἄλλομικρότερος, ἄλλοχειρότερος.

Πλέον μεγαλύτερος : Ἐκουνσι τὸν ἄλλουμγαλύτιρου
δέδρον. Εἶνι τοῦ ἄλλουμγαλύτιρου σπίτ'. Ἀντίθ. ἄλλομι-
κρότερος.

ἄλλομερξά ἡ, Θήρ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ οὐσ. μερξά.

Ὑποχώρησις ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς διάβασιν ἄλλου :
Φρ. Κάνω ἄλλομερξά (ὑποχωρῶ).

ἄλλομιαν ἐπίρρ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Σα-
ράχ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἄλλομία Πόντ.(Ὁφ.) ἄλλαμιά
Καππ. (Τελμ.) ἀλλάγμα Καππ. (Φλογ.) ἄλλαγμα Καππ.
(Ποτάμ. Σινασσ.) ἀλλημιάς Καππ. (Οὐλαγ. Σιλ.) ἀλλα-
μιάς Καππ. (Σινασσ.) ἀλλαγιμιάς Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν.)
ἀλλαγτιμιάς Καππ. (Σιλ.) ἀλλαγιμιάς Καππ. (Σινασσ.) ἀλλαί-
γνας Καππ. (Σινασσ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ θηλ. ἀριθμ.
μίας.

1) Ἄλλην μίαν φορὰν, πάλιν, ἐκ δευτέρου ἔνθ' ἄν.: *Μία τὸ ἄλλομιά εἶπα σ' ἄ* (ἅπαξ καὶ δις σοῦ τὸ εἶπα) Ὁφ. Ἐρθῶ μίαν, ἔρθῶ ἄλλομίαν Κοτύωρ. Ἀλλαγνῆς δὲν τὸ θειάνω (κάνω) Σινασσ. 2) Ἐπειτα, ἀκολουθῶς, ἐν τῷ μεταξὺ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἔτον ἕναν καράβ' καὶ κάπ' ἐπέγ'νεν, ἄλλομίαν ἐγέντον τρανὸν φουρτούναν καὶ ἐπάτερεν* (ἦτο ἐν πλοῖον καὶ κάπου ἐπήγαινε, κατόπιν ἔγινε φοβερά τρικυμία καὶ ἐβυθίσθη. Ἐκ παραμυθ.) Τραπ. 3) Λοιπὸν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ὀλων ὕστερα ἐπῆγαν ἡῦραν ἕναν τρανὸν μαγαρὰν καὶ εἶπαν, ἃς ἐμπαίνωμε ἀδαπέσ', πέκιταμ κάτ' εὐρήκωμε. Ἀλλομίαν ἐμπαίν'νε ἀπέσ' καὶ ντό ἐλέπ'νε!* (μετὰ ταῦτα ἐπῆγαν καὶ ἡῦραν ἐν μέγα σπήλαιον καὶ εἶπαν, ἃς εἰσέλθωμεν ἐδῶ μέσα, ἴσως κάτι εὐρωμεν. Λοιπὸν εἰσέρχονται καὶ τί βλέπουν! Ἐκ παραμυθ.) Τραπ.

άλλομικρότερος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄλλονμικρότερους Στερελλ. (Λεπεν.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ συγκριτικοῦ ἐπιθ. **μικρότερος**. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. καὶ ἄλλοκαλύτερος, ἄλλομεγαλύτερος, ἄλλοχειρότερος.

Πλέον μικρότερος: *Εἶνι τὸν ἄλλονμικρότερον ζῷ.* Ἀντίθ. ἄλλομεγαλύτερος.

ἀλλόμισος ἐπίθ. Χίος

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ἐπιθ. **μισός**.

Ὁ ἄλλος ἡμῖς: *Ἐπρεπε νὰ δώσης τὴ μισὴ σταφίδα σου καὶ τὴν ἀλλόμιση νὰ τὴν κρατήσης.*

ἀλλομόνα ἐπίρρ. Καππ. (Τελμ.)

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ἐπιθ. **μόνος**. Μετ' ὀλίγον, μετὰ μικρόν.

ἀλλόνας ἄντων. ἀόριστος Κύπρ. ἀλλείνας Πόντ. (Κερασ. Κατύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀλγιουνέ Καλαβρ. (Καρδ.) Θηλ. ἀλλημιά Θράκ. (Σαρεκκλ.) Οὐδ. ἀλλ'να Καππ. (Φλογ.) ἀλλα Καππ. (Ἀξ.) ἄνα Καππ. (Γούρτον.) ἴλέν Καππ. ἴλέμ Καππ. ἴλέ Καππ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ἀριθμ. *ἕνας*, παρ' ὃ καὶ *εἷνας*.

Εἷς ἄλλος ἔνθ' ἄν.: *Ἐρθεν ἀλλείνας καὶ ἄλλος Χαλδ. Ἀλλείναν καὶ ἄλλο γυναῖκαν εἶδα αὐτόθι. Ἀλλ' ἕναν καὶ ἄλλο παιδὶν ἔρθεν* (ἦλθε) αὐτόθι. || Φρ. Ἀλλημῆς μυρίζει (ἐνν. τὸ φαγητόν. Τὴν φρ. λέγει παίζων ὁ φαγὼν καλὸν καὶ μὲ ἀγνὸν βούτυρον παρεσκευασμένον φαγητόν ὥσει ἦθελε νὰ εἴπη ὅτι τὸ φαγητόν δὲν μυρίζει βούτυρον, ἀλλὰ ἄλειμμα, δηλ. λίπος, πράγματι δὲ ὑποδεικνύων ὅτι ἄλλην μίαν φορὰν θὰ ἐπεθύμει νὰ φάγῃ τὸ τοιοῦτον φαγητόν) Σαρεκκλ. || Ἄσμ.

Ἀμα σουρούπισαsen τὸ φῶς, ἐσκέφτηκα ἀλλόνα, νὰ πᾶ' νὰ πιάσω ἴπωρικὰ νὰ πᾶω 'ς τὴν κοκόναν (ἀλλόνα ἐνν. πρᾶγμα) Κύπρ.

ἀλλοπαίρνω ἀμάρτ. ἀλλοπαίρω Κάρπ.

Ἐκ τῆς ἀορίστου ἄντων. ἄλλος καὶ τοῦ ρ. **παίρνω**.

1) Μετβ. βλάπτω τὸν νοῦν τινός, ἐπὶ τῶν δαιμονίων, τὰ ὅποια κατὰ τὴν δοξασίαν τοῦ λαοῦ προσβάλλοντα αἰφνιδίως τινὰ καὶ δὴ τὸν κοιμώμενον εἰς ἄγριον τόπον ἀφαιροῦν τὰς φρένας αὐτοῦ: *Ἐλλοπήρασίν τον οἱ νεράες* (νεράιδες). Μετοχ. ἄλλοπαρμένος=φρενοβλαβής, παράφρων. Πβ. *γυλ-λωμένος* (ιδ. ἀγκυλώνω B 5), *λαβωμένος*

(ιδ. *λαβώνω*). 2) Ἀμτβ. νομίζω τι ἐσφαλμένως, ἐκλαμβάνω τι ἀντ' ἄλλου τινός: Ἄσμ.

Νύχτα ἔτον σὰν ἐγιάγκα κ' ἐξέσφαλα τὴ ρύμη καὶ ἀλλόπηρα τὴ γειτονιά ὥσαν ἄλλοπαρμένος.

ἀλλοπιστεύω ἀμάρτ. ἄλλονπιστεύου Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄλλοπιστῶ. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὸ **πιστεύω**.

Μεταβάλλω τὴν πίστιν μου, τὴν θρησκείαν μου: Ἄσμ.

Πιδιά μου, δὲν τουρκεύετι καὶ δὲν ἀλλοπιστεύετι γιὰ νὰ χαρῆτι τοῦ δουλιὰ καὶ τ' ἄλουργα τὰ γλήγουρα;

Πβ. ἄλλαξοπιστῶ, ἄλλοπιστῶ.

ἀλλόπιστος ἐπίθ. Εὐβ. (Ὁρ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.) Πόντ. (Οἶν. κ.ά.) Χίος ἄλλοπιστους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἄλλόπιστος.

1) Ὁ ἄλλην πίστιν ἔχων, ὁ ἐτερόδοξος, ὁ μὴ ὀρθόδοξος Χριστιανὸς ἔνθ' ἄν.: *Εὐτὸς εἶναι Φράγκος, ἀλλόπιστος, πῶς θὰ τὸνε πάρης, μωρή;* Ἀπύρανθ. 2) Ὁ πράττων παρὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν θρησκείαν του, ἀσυνείδητος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.) Πόντ. (Οἶν.) Χίος: Ἄσμ.

Μὴν τὸ πᾶς τῆς μάννας μου τῆς ἀλλόπιστης μήτε τῆς ἀδερχῆς μου τῆς ἀβάφτιστης

Χίος. 3) Ἐναγής, μιαρὸς Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Πβ. ἄλλόφυλος.

ἀλλοπιστῶ Ἡπ. Κύπρ. ἄλλοπιστῶ Κρήτ. ἄλλοπιστῶ Θεσσ. Μακεδ. Στερελλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄλλόπιστος.

1) Μεταβάλλω τὴν θρησκείαν μου ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ. *Γιὰ σιάσου, Τάσιου μ', 'ς τὴ δίσι σου, νὰ μὴν ἀλλοπιστήσης Θεσσ.*

Νὰ κάμου Τούρκους νὰ σφαγοῦν, Ρωμαιοὺς ν' ἀλλοπιστήσουν Μακεδ. 2) Μεταφ. πράττω τι μετὰ πολλοῦ κόπου, μοχθῶ κατὰ τὴν ἐπιτέλειαν ἔργου τινός, δυσκολεύομαι νὰ πράξω τι (ἢ σημασιολογικὴ μεταφ. ἐκ τοῦ ὅτι πολλακίς ἀλλάζει τις τὴν πίστιν ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν βασάνων) Κρήτ.: *Ἐλλοπίστησε νὰ ῥθῃ.* || Φρ. *Ἐγανάχτησα κ' ἐλλοπίστησα* (ἐστενοχωρήθην, ὑπέφερα πολὺ. Διὰ τὴν σημασιολογικὴν χρῆσιν πβ. τὴν φρ. *μοῦ ἄλλαξε τὴν πίστι* = με ἔκαμε νὰ ὑποφέρω πολὺ).

Πβ. ἄλλαξοπιστῶ ἄλλοπιστεύω.

ἄλλος ἄντων. ἀόριστος κοιν. καὶ Καππ. (Σινασσ. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἄλλους βόρ. ἰδιώμ. ἄλλος Κρήτ. (Σφακ.) ἄσους Νάξ. (Βόθρ. Φιλότη.) ἄος Θράκ. (Ταῖφ.) ἄλτος Ἀστυπ. ἄλλες Πόντ. (Χαλδ.) ἄλλο Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. ἄλλου Καππ. (Μαλακ.) ἄλφο Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἄλλερ Τσακων. ἄλλε Τσακων. ἄου Καππ. ἄβου Καππ. ἄγου Καππ. Οὐδ. ἄλλον Πόντ. (Ἀμισ.) Γενικ. θηλ. ἄλληνες Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Γενικ. οὐδ. ἄλληνθεῖ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἡ ἀρχ. ἀόριστος ἄντων. ἄλλος. Διὰ τὸν τύπ. Ἀστυπ. ἄλτος πβ. τὰ ὅμοια αὐτόθι *σκύλλος-σκύλτος, φύλλων-φύλτον* κττ. Πβ. ΧΠαντελίδ. Φωνητ. 29. Ὁ τύπ. ἄλλε λέγεται πρὸ φωνήεντος, ὁ ἄλλε πρὸ συμφώνου, ὁ δὲ ἄλλες ἐπομένου τοῦ ἀριθμ. *εἷς*. Εἷς τοὺς τύπ.

